

การลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของจีน: ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยโครงสร้างประชากรกับ OFDI เมื่อจีนก้าวสู่สังคมสูงวัย

Foreign Direct Investment of China: The Relationship between Chinese Demographic Factors and OFDI When China Steps into Aging Society

พรทิพย์ ตันติวิเศษศักดิ์ (Pornthip Tantivisetshak)^{1*}

อดิลลา พงศ์ยี่หล้า (Adilla Pongyeela)²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านโครงสร้างประชากรกับมูลค่าการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของจีน 2) ศึกษามูลค่าการลงทุน ประเภทธุรกิจที่ไปลงทุน และประเทศที่เข้าไปลงทุน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้ Pearson Correlation ทดสอบความสัมพันธ์ อ้างอิงข้อมูลสถิติราชการจีน และมีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การศึกษาเอกสาร ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับมูลค่าการลงทุนโดยตรงของจีน (Outward Foreign Direct Investment- OFDI) คือ 1) จำนวนประชากรสูงวัย 2) รายได้โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือน 3) จำนวนประชากรในเมือง 4) ระดับการศึกษาปริญญาตรี 5) สวัสดิการจากภาครัฐ 6) แรงงานในภาคบริการ ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับมูลค่าการลงทุนโดยตรงของจีนคือ 1) จำนวนคนในชนบท 2) ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายและตอนต้น โดยมูลค่าการลงทุนในช่วงปี 2010-2021 เพิ่มขึ้นทุกปี เฉลี่ย 1,307.63 พันล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี สำหรับประเภทธุรกิจที่มีการลงทุนมาก ได้แก่ 1) ธุรกิจการเช่าและให้บริการทางธุรกิจ 2) ธุรกิจค้าส่งและค้าปลีก 3) ธุรกิจผลิต 4) ธุรกิจตัวกลางทางการเงิน และ 5) ธุรกิจขนส่ง คลังสินค้าและไปรษณีย์ภัณฑ์ จีนเข้าไปลงทุนในประเทศต่างๆเกือบทุกภูมิภาคของโลก โดยเข้าไปลงทุนมากที่สุดในเขตปกครองพิเศษฮ่องกง, รองลงมาคือหมู่เกาะบริติชเวอร์จิน และหมู่เกาะเคย์แมน สำหรับในกลุ่มอาเซียนจีนมีการลงทุนโดยตรงมากที่สุดในสิงคโปร์ รองลงมาคืออินโดนีเซียและเวียดนาม

คำสำคัญ: การลงทุนโดยตรง จีน โครงสร้างประชากร สังคมสูงวัย

Abstract

This research aimed to 1) find the relationship between demographic factors and the values of Outward Foreign Direct Investment (OFDI) in China, and 2) study the values of foreign direct investment, types of business, and host countries. This research used both quantitative and qualitative types. The quantitative research applied Pearson Correlation to test the relationship. The data came from a Chinese government source. The qualitative research used documentary research. The results of the study indicated that factors related in the same direction to the values of Outward Foreign Direct Investment in China were: 1) number of senior populations, 2) average family income, 3) number of urban populations, 4) educational level (bachelor degree), 5) state welfare, and 6) service sector

¹ สาขาวิชาธุรกิจระหว่างประเทศ วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ (International Business Department, International college, Dhurakij Pundit University) E-mail: pornthip.tan@dpu.ac.th

² สาขาวิชาธุรกิจระหว่างประเทศ วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ (International Business Department, International college, Dhurakij Pundit University) E-mail: adilla777@yahoo.com

* Corresponding e-mail: pornthip.tan@dpu.ac.th

workers. Factors related in the opposite direction to the values of Outward Foreign Direct Investment of China were: 1) number of rural populations and 2) educational level (senior and junior high school). The values of Chinese OFDI during the year 2010- 2021 were increased every year. The average per year was US\$(billion) 1,307.63. Those types of businesses highly invested were 1) Leasing and business service, 2) Wholesale and Retail Trades, 3) Manufacturing, 4) Financial Intermediation, and 5) Transport, Storage, and Post respectively. Chinese had invested in almost all regions in the world, the highest was the Hong Kong Special Administrative Region, and the next were the British Virgin Islands and Cayman Islands. For Asian, the highest was Singapore, the next were Indonesia and Vietnam respectively.

Keywords: Direct Investment, China, Demographic structure, Aging Society

วันที่รับบทความ 11 กันยายน 2566 : วันที่แก้ไขบทความ : 9 ธันวาคม 2566 วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 22 ธันวาคม 2566

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

ในช่วง 10 กว่าปีที่ผ่านมาตั้งแต่ปี 2010 จีนมีการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างประชากรเป็นอย่างมากและเข้าสู่สังคมผู้สูงวัย จากข้อมูลทางสถิติพบว่าในปี 2020 จีนมีประชากรเด็กและวัยแรงงานในสัดส่วนที่ลดลงเมื่อเทียบกับปี 2010 (China population census, 2020) โครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนไปนี้ก่อให้เกิดปัญหาที่ตามมา คือ ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในวัยทำงาน ปัญหาการพึ่งพิงที่จะตกมาอยู่กับคนวัยทำงานเพิ่มขึ้น ค่าใช้จ่ายของภาครัฐในการเลี้ยงดูผู้สูงวัยที่สูงขึ้นตามมา ปัญหาการจัดเก็บภาษีได้น้อยลงจากรายได้ของคนวัยทำงานที่ลดลง ปัญหาการบริโภคของผู้ที่หารายได้ได้เองในวัยทำงานซึ่งจะมีการบริโภคลดลง และปัญหาอื่นๆที่ตามมาอีกมากมายทั้งปัญหาระดับมหภาคและจุลภาค ในสังคม ข้อมูลจากมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (TGRi, 2020) ที่ได้ทำการสรุปสถิติเพื่อแสดงให้เห็นว่าประเทศจีนเป็นประเทศที่มีจำนวนผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) มากที่สุดในโลก คือ จำนวน 241 ล้านคนคิดเป็น 16.8% ของจำนวนประชากรจีนในปี 2019 และมีจำนวนผู้สูงวัยปลาย (อายุ 80 ปีขึ้นไป) มากที่สุดเช่นกัน คือ 26 ล้านคน และจากการคาดการณ์ของสำนักงานสถิติของจีนกล่าวว่า ปี 2030 จำนวนประชากรสูงอายุในประเทศจีนจะมีจำนวนมากกว่าประชากรทั้งหมดในสหรัฐอเมริกา

ดังนั้น การที่ประเทศจีนมีการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างประชากร ย่อมส่งผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจด้วยเช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริโภค การผลิต และการลงทุน ที่ผ่านมาการพัฒนาเศรษฐกิจของจีนในช่วงแรกนั้นเกิดจากความได้เปรียบจากการที่จีนมีแรงงานจำนวนมาก และค่าจ้างแรงงานที่มีราคาถูก ดึงดูดบริษัทต่างประเทศให้เข้าไปลงทุนในจีน เพื่อทำการผลิตสินค้าที่มีความได้เปรียบทางด้านราคา และทำการส่งออกได้ เมื่อเศรษฐกิจเติบโต กำลังซื้อของผู้สูงวัยในจีนก็จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย แต่เมื่อโครงสร้างประชากรวัยแรงงานขยายตัวลดลงในขณะที่ประชากรสูงวัยมีสัดส่วนที่มากขึ้น ย่อมส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการบริโภคภายในประเทศของจีน (Bloom & Finlay, 2009) เนื่องจากที่ผ่านมาจีนดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศได้จากการมีแรงงานจำนวนมาก ราคาถูก อีกทั้งทรัพยากรการผลิตที่มีความอุดมสมบูรณ์ก่อให้เกิดความได้เปรียบในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศของจีนในช่วงแรก แต่เนื่องจากในปัจจุบันโครงสร้างทางประชากรศาสตร์ของจีนที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ความได้เปรียบด้านแรงงานของจีนลดลงไปอย่างมาก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาเศรษฐกิจของจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อจีนต้องการพึ่งพาการลงทุน และการส่งออกเพื่อขยายอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ดังนั้นจีนจำเป็นต้องหาแนวทางในการรักษาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศตนเอง ให้มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง วิธีหนึ่งที่จีนใช้คือแสวงหาความได้เปรียบด้านแรงงานในต่างประเทศแทน นั่นคือการออกไปลงทุนในต่างประเทศ (Outward Foreign Direct investment-OFDI) ความได้เปรียบอาจมาจากค่าแรงขั้นต่ำ จำนวน

แรงงาน ทักษะความสามารถ ความใกล้ชิดหรือลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เป็นแหล่งที่อยู่ของแรงงานที่ใช้เป็นปัจจัยในการลงทุนเพื่อให้เกิดความได้เปรียบในการบริหารระบบโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของตน

เนื่องจากที่ผ่านมาการศึกษาด้านการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อการทำ OFDI นั้นยังมีค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาถึงปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เช่น ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง ปัจจัยด้านขนาดของตลาด ปัจจัยด้านนโยบายการส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศทั้งของประเทศผู้ลงทุนและประเทศผู้รับการลงทุน ปัจจัยด้านการได้เปรียบของทรัพยากร เป็นต้น ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาด้านการทำ OFDI ได้หลากหลายมากขึ้นโดยเฉพาะของประเทศจีนที่เป็นประเทศผู้ลงทุนต่างประเทศรายใหญ่ของโลกจึงควรศึกษาอย่างยิ่ง การศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ทั้งระดับมหภาคและจุลภาคของทุกประเทศที่เงินเข้าไปลงทุน เพราะการลงทุนโดยตรงส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศที่ได้รับการลงทุน

ประเด็นคำถามการวิจัย

การศึกษานี้ต้องการตอบประเด็นคำถามดังนี้คือ

1. ปัจจัยด้านโครงสร้างประชากรจีนที่เปลี่ยนไป อันประกอบด้วยด้านต่างๆ ดังนี้ 1) จำนวนประชากรสูงวัย 2) รายได้โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือน 3) สัดส่วนของประชากรในเมืองต่อชนบท 4) อัตราการเกิด 5) ระดับการศึกษา 6) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 7) สวัสดิการจากภาครัฐ และ 8) สัดส่วนแรงงานในภาคบริการ มีความสัมพันธ์กับมูลค่าการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศหรือไม่

2. เงินลงทุนโดยตรงในต่างประเทศมีมูลค่าเท่าไร ลงทุนในธุรกิจประเภทใดบ้าง และประเทศปลายทางที่จีนไปทำการลงทุนมีประเทศใดบ้าง คำตอบที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อภาครัฐของประเทศที่มีแนวโน้มจะเป็นผู้ได้รับการลงทุนและเตรียมรับมือสำหรับการเจรจาต่อรองระหว่างประเทศ หรือวางแผนตั้งรับที่ไม่ก่อให้เกิดข้อเสียเปรียบในการเข้ามาลงทุนของจีนในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนแปลงไป อันได้แก่ 1) จำนวนประชากรสูงวัย 2) รายได้โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือน 3) สัดส่วนของประชากรในเมืองต่อชนบท 4) อัตราการเกิด 5) ระดับการศึกษา 6) สวัสดิการจากภาครัฐ และ 7) สัดส่วนแรงงานในภาคบริการ กับการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของจีนในช่วงปี ค.ศ. 2010-2021

2. เพื่อศึกษาการลงทุนโดยตรงต่างประเทศของจีน ประกอบด้วยด้านต่างๆ ดังนี้ 1) มูลค่าการลงทุนโดยตรงต่างประเทศ 2) ประเภทธุรกิจ และ 3) เขตปกครองพิเศษและประเทศปลายทางที่จีนไปทำการลงทุน

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร ประชากรการวิจัยใช้ข้อมูลสถิติของประเทศจีนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นตามกรอบแนวคิดที่จัดทำโดยหน่วยงานสถิติของราชการจีน และข้อมูลที่เผยแพร่โดยหน่วยงานสากล เช่น ธนาคารโลก กองทุนการเงินระหว่างประเทศ

ขอบเขตเนื้อหา เน้นศึกษาปัจจัยด้านโครงสร้างประชากรจีนที่เปลี่ยนแปลงไปประกอบด้วย 7 ด้าน คือ 1) จำนวนประชากรสูงวัย 2) รายได้โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือน 3) สัดส่วนของประชากรในเมืองต่อชนบท 4) อัตราการเกิด 5) ระดับการศึกษา 6) สวัสดิการจากภาครัฐ และ 7) สัดส่วนแรงงานในภาคบริการและการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศ (OFDI) ของจีนประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) มูลค่าการทำ OFDI 2) ประเภทธุรกิจ และ 3) ประเทศปลายทางที่จีนไปทำการลงทุน

ขอบเขตเวลา เป็นการศึกษาข้อมูลสถิติระหว่างปี 2010-2021 และใช้ระยะเวลาทำการศึกษา ตั้งแต่เดือนมกราคม 2566 ถึงมิถุนายน 2566

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1. สัดส่วนของประชากรสูงวัย (65 ปีขึ้นไป) มีความสัมพันธ์กับมูลค่า OFDI ของจีน
2. รายได้โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับมูลค่า OFDI ของจีน
3. จำนวนประชากรในเมืองและชนบทมีความสัมพันธ์กับมูลค่า OFDI ของจีน
4. อัตราการเกิดของประชากรมีความสัมพันธ์กับมูลค่า OFDI ของจีน
5. ระดับการศึกษาของประชากรมีความสัมพันธ์กับมูลค่า OFDI ของจีน
6. สวัสดิการจากภาครัฐมีความสัมพันธ์กับมูลค่า OFDI ของจีน
7. สัดส่วนแรงงานในภาคบริการมีความสัมพันธ์กับมูลค่า OFDI ของจีน

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ปัจจัยด้านโครงสร้างประชากรจีน

- 1) จำนวนประชากรสูงวัย
- 2) รายได้โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือน
- 3) สัดส่วนของประชากรในเมืองต่อชนบท
- 4) อัตราการเกิด
- 5) ระดับการศึกษา
- 6) สวัสดิการจากภาครัฐ
- 7) สัดส่วนแรงงานในภาคบริการ

ปัจจัยการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของจีน

มูลค่าการลงทุนในต่างประเทศของจีน
(Outward Foreign Direct
investment-OFDI)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดวิจัย

2. แนวคิดทฤษฎี

2.1 โครงสร้างประชากร

ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประชากรในระดับมหภาคของประเทศ อันได้แก่ 1) จำนวนประชากรสูงวัย 2) รายได้โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือน 3) สัดส่วนของประชากรในเมืองต่อชนบท 4) อัตราการเกิด 5) ระดับการศึกษา 6) สวัสดิการจากภาครัฐ 7) สัดส่วนแรงงานในภาคบริการ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในโครงสร้างคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ของแต่ละประเทศ (Wheelan T.L. et al, 2018)

2.2 การตัดสินใจลงทุนโดยตรงในต่างประเทศ

การศึกษาที่เกี่ยวกับการลงทุนโดยตรงต่างประเทศที่ผ่านมานั้นมีทฤษฎีการลงทุนโดยตรงต่างประเทศที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดคือ Dunning (1993) ชื่อทฤษฎี Eclectic Theory of International Production ซึ่งพูดถึงสาเหตุของการตัดสินใจลงทุนในต่างประเทศมี 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) เพื่อการแสวงหาทรัพยากร (natural resource-seeking) 2) เพื่อการขยายตลาด (market-seeking) 3) เพื่อการหาประสิทธิภาพ (efficiency-seeking) และ 4) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกลยุทธ์ทางสินทรัพย์ (strategic asset-seeking) และมีการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการทำ OFDI อย่างมากมาย เช่น การศึกษาของ Buckley et al (2007) แบ่งปัจจัยที่ส่งผลให้จีนทำ OFDI เป็น 2 ด้าน คือ ปัจจัยที่เกิดจากประเทศต้นทาง (Home Country Factors) เช่น ขนาดตลาด ความสมบูรณ์ของสินทรัพย์เชิงกลยุทธ์ ทรัพยากรธรรมชาติ ความเสี่ยงทางการเมือง และปัจจัยที่เกิดจากประเทศปลายทาง (Host Country Factors) เช่น ความใกล้เคียงทางวัฒนธรรม และนโยบายการเปิดเสรี Kolstad, I. & Wiig, A. (2012) วิเคราะห์การทำ OFDI ของจีน

ระหว่าง 2003-2006 ว่าบริษัทจีนจะลงทุนในประเทศที่มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ ขนาดตลาดใหญ่ และมีระบบการจัดการที่ยังไม่ค่อยดี Xia, J., Ma, X., Lu, J. W., & Yiu, D. W. (2014) พบว่า ระดับการพึ่งพาระหว่างบริษัทจีนกับบริษัทต่างชาติ ไม่ว่าจะเป็นการพึ่งพาในรูปแบบของการอยู่ร่วมกัน รูปแบบการแข่งขัน หรือรูปแบบการเป็นหุ้นส่วน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับของกิจกรรมการทำ OFDI ของจีน Yang et al. (2018) ทำการวิเคราะห์สถิติการทำ OFDI ของจีน พบว่า การไปลงทุนต่างประเทศของจีนเพื่อแสวงหาค่าจ้างแรงงานราคาถูก การศึกษาของ Tantivisetthasak, P. & Na Ubon, A. (2018) พบว่า การทำ OFDI ของจีนในอาเซียนมีความสัมพันธ์กับการลงทุนโดยตรงจากทั่วโลก การลงทุนโดยตรงจากทั่วโลกเทียบกับปีก่อน การลงทุนโดยตรงจากจีนปีก่อน GDP ปีก่อน การส่งออกและนำเข้ากับจีนปีก่อน ดัชนีการรับรู้การทุจริต จำนวนนักท่องเที่ยวจีน และจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต และการศึกษาของ Fuest et al. (2019) และ Zhao & Lee (2020) พบว่า ความหลากหลายของบริษัทจีนและนโยบายของภาครัฐจีนส่งผลต่อการไปลงทุนในต่างประเทศด้วย

เงินทุนที่ไหลออกอาจทำเพื่อการลงทุนหรือเพื่อการผลิตสินค้า และส่งกลับมาในประเทศของตนเองเพื่อการบริโภคทดแทนการผลิตเองภายในประเทศ หรืออาจจะเป็นการจ้างผลิตเพื่อส่งต่อไปยังประเทศที่สาม ซึ่งจีนเองก็ได้มีการกำหนดนโยบายต่าง ๆ เพื่อขยายการลงทุนไปในต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นนโยบาย Go Out Policy ที่เริ่มต้นในปี 1990 และ One Belt One Road ที่เริ่มต้นในปี 2010 จนทำให้จีนมีมูลค่าการทำ OFDI หรือการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศสูงขึ้นอย่างชัดเจน รัฐบาลจีนมีการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการจีนออกไปลงทุนในต่างประเทศในธุรกิจที่หลากหลายมากขึ้น ส่งผลให้จีนมีมูลค่า Outward FDI สูงกว่า Inward FDI อย่างต่อเนื่อง จนในปี 2016 จีนมีสถานะเป็นประเทศผู้ลงทุนโดยตรงสุทธิ (Taengphet, C. & Wongurai, W., 2017) ซึ่งการที่จีนเพิ่มการลงทุนนอกประเทศไปยังภูมิภาคต่างๆของโลกนั้น ย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจทั้งต่อประเทศที่เข้าไปลงทุนและประเทศจีนเอง

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย การวิจัยนี้เป็นการใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ในการหาคำตอบเพื่อตอบประเด็นคำถามการวิจัยข้อที่ 2 เป็นการวิจัยเอกสาร (เชิงคุณภาพ) และการหาคำตอบเพื่อตอบประเด็นคำถามการวิจัยข้อที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการศึกษาจากข้อมูลทางสถิติตั้งแต่ปี ค.ศ. 2010-2021

3.2 แหล่งข้อมูลสถิติ มาจากหน่วยงานสถิติของราชการจีน และข้อมูลที่เผยแพร่โดยหน่วยงานสากล เช่น ธนาคารโลก กองทุนการเงินระหว่างประเทศ

3.3 ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยด้านโครงสร้างประชากรจีนที่เปลี่ยนแปลงไปประกอบด้วย 7 ด้าน คือ 1) จำนวนประชากรสูงวัย 2) รายได้โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือน 3) สัดส่วนของประชากรในเมืองต่อชนบท 4) อัตราการเกิด 5) ระดับการศึกษา 6) สวัสดิการจากภาครัฐ และ 7) แรงงานในภาคบริการ

3.4 ตัวแปรตาม คือ มูลค่าการลงทุนโดยตรงต่างประเทศของจีน (OFDI)

3.5 เครื่องมือทางสถิติ ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ คือ ใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าเฉลี่ย กับมูลค่าการลงทุนโดยตรงต่างประเทศของจีนในช่วงปี ค.ศ. 2010-2021 และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านโครงสร้างประชากรกับการลงทุนในต่างประเทศของจีนในช่วงปี ค.ศ. 2010-2021 ตามประเด็นปัญหาที่ต้องการศึกษาในข้อที่ 1 โดยใช้ Pearson Correlation

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศ(OFDI) ของจีน ปี 2010-2021

ตัวแปรต้น	แนวโน้ม	ตัวแปรตาม	แนวโน้ม	R	Sig
1) สัดส่วนของประชากรสูงวัย(65ปีขึ้นไป)	+	มูลค่า OFDI จีน	+	.746	.005*
2) รายได้โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือน					
2.1 คนเมือง	+	มูลค่า OFDI จีน	+	.803	.002*
2.2 คนชนบท	+	มูลค่า OFDI จีน	+	.794	.002*

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศ(OFDI) ของจีน ปี 2010-2021 (ต่อ)

ตัวแปรต้น	แนวโน้ม	ตัวแปรตาม	แนวโน้ม	R	Sig
3) จำนวนประชากรในเมืองและจำนวนประชากรใน ชนบท	+	มูลค่า OFDI จีน	+	.829	.001*
3.1 คนเมือง	-	มูลค่า OFDI จีน	+	-.816	.001*
3.2 คนชนบท					
4) อัตราการเกิด	-	มูลค่า OFDI จีน	+	-.432	.161
5) ระดับการศึกษา					
5.1 ปริญญาตรี	+	มูลค่า OFDI จีน	+	.717	.013*
5.2 มัธยมศึกษาตอนปลาย	-	มูลค่า OFDI จีน	+	-.780	.005*
5.3 มัธยมศึกษาตอนต้น	-	มูลค่า OFDI จีน	+	-.839	.001*
6) สวัสดิการจากภาครัฐ	+	มูลค่า OFDI จีน	+	.786	.002*
7) สัดส่วนแรงงานในภาคบริการ	+	มูลค่า OFDI จีน	+	.855	.000*

* P < 0.05

จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ใน ตารางที่ 1 พบว่า 1) สัดส่วนประชากรสูงวัยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับมูลค่า OFDI ของจีน 2) รายได้โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับมูลค่า OFDI ของจีน ทั้งรายได้คนเมือง และคนชนบท 3) จำนวนประชากรในเมืองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับมูลค่า OFDI ของจีน แต่จำนวนคนชนบทมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม 4) อัตราการเกิดไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่า OFDI ของจีน 5)

ระดับการศึกษาปริญญาตรีมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับมูลค่า OFDI ของจีน แต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและตอนต้นมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม 6) สวัสดิการจากภาครัฐมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับมูลค่า OFDI ของจีน และ 7) สัดส่วนแรงงานในภาคบริการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับมูลค่า OFDI ของจีน

4.2 ผลการวิเคราะห์มูลค่า OFDI ของจีน และประเทศปลายทางที่เงินเข้าไปทำ OFDI ระหว่างปี 2010-2021

ตารางที่ 2 มูลค่าการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศ(OFDI) ของจีนและประเทศปลายทางที่เงินเข้าไปทำ OFDI ปี 2010-2021

	หน่วย: พันล้าน	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1	Hong Kong, China	385.1	356.5	512.4	628.2	708.7	897.9	1142.3	911.5	868.7	905.5	891.5	1011.9
2	British Virgin Islands	61.2	62.1	22.4	32.2	45.7	18.5	122.9	193.0	71.5	86.8	69.8	139.7
3	Cayman Islands	35.0	49.4	8.3	92.5	41.9	102.1	135.2	-66.1	54.7	-43.6	85.6	107.5
4	Singapore	11.2	32.7	15.2	20.3	28.1	104.5	31.7	63.2	64.1	48.3	59.2	84.1

ตารางที่ 2 มูลค่าการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศ(OFDI) ของจีนและประเทศปลายทางที่เงินเข้าไปทำ OFDI ปี 2010-2021 (ต่อ)

	หน่วย: พันล้าน	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
4	Singapore	11.2	32.7	15.2	20.3	28.1	104.5	31.7	63.2	64.1	48.3	59.2	84.1
5	United States of America	13.1	18.1	40.5	38.7	76.0	80.3	169.8	64.3	74.8	38.1	60.2	55.8
6	Indonesia	2.0	5.9	13.6	15.6	12.7	14.5	14.6	16.8	18.6	22.2	22	43.7
7	Germany	4.1	5.1	8.0	9.1	14.4	4.1	23.8	27.2	14.7	14.6	13.8	27.1
8	Vietnam	3.1	1.9	3.5	4.8	3.3	5.6	12.8	7.6	11.5	16.5	18.8	22.1
9	Australia	17.0	31.7	21.7	34.6	40.5	34.0	41.9	42.4	19.9	20.9	12	19.2
10	UK	3.3	14.2	27.7	14.2	15.0	18.5	14.8	20.7	10.3	11	9.2	19.0
11	Sweden	13.7	0.5	2.9	1.7	1.3	3.2	1.3	12.9	10.6	19.2	19.3	18.2
12	Netherlands	0.6	1.7	4.4	2.4	10.3	134.6	11.7	-2.2	10.4	38.9	49.4	17.0
13	Thailand	7.0	2.3	4.8	7.6	8.4	4.1	11.2	10.6	7.4	13.7	18.8	14.9
14	Malaysia	1.6	1.0	2.0	6.2	5.2	4.9	18.3	17.2	16.6	11.1	13.7	13.4
15	Laos	3.1	4.6	8.1	7.8	10.3	5.2	3.3	12.2	12.4	11.5	14.5	12.8
16	Switzerland	0.3	0.2	0.1	1.3	0.3	2.5	0.7	75.1	-32.1	6.8	10.7	12.8
17	UAE	3.5	3.1	1.1	2.9	7.1	12.7	-3.9	6.6	10.8	12.1	15.5	8.9
18	Macau	1.0	2.0	0.2	3.9	6.0	10.8	8.2	-10.2	8.1	5.9	8.3	8.8
19	Pakistan	3.3	3.3	0.9	1.6	10.1	3.2	6.3	6.8	-2.0	5.6	9.5	7.3
20	Cambodia	4.7	5.7	5.6	5.0	4.4	4.2	6.3	7.4	7.8	7.5	9.6	4.7
	Total	688.11	746.54	878.03	1078.43	1231.19	1456.67	1961.49	1582.88	1430.37	1312.6	1537.1	1788.2

ที่มา: วิเคราะห์จาก Statistical Bulletin of China's Outward Foreign Direct Investment (2010-2021)

ตารางที่ 2 แสดงมูลค่าการทำการลงทุนนอกประเทศจีนแผ่นดินใหญ่ในภาพรวมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2010-2021 มีมูลค่าเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ยกเว้นช่วงโควิด ในปี 2010 จีนลงทุนโดยตรงในต่างประเทศมีมูลค่า พันล้านดอลลาร์สหรัฐ 688.11 เพิ่มขึ้นเป็น 1,788.2 ในปี 2021 โดยคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยในรอบ 12 ปีเท่ากับ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ 1,307.63

ส่วนเขตปกครองพิเศษและประเทศปลายทางที่เงินไปลงทุน พบว่า ในปี 2021 จีนมีการลงทุนมูลค่าสูงสุดใน Hong Kong รองลงมาคือ British Virgin Islands, Cayman Islands และประเทศอื่นๆ ดังแสดงในตารางที่ 2 ส่วนในกลุ่มอาเซียนจีนลงทุนโดยตรงในประเทศ Singapore มากที่สุด รองลงมาคือ Indonesia และ Vietnam ตามลำดับ

อย่างไรก็ตามจากตารางที่ 2 แสดงถึงจีนมีกระจายการลงทุนในหลายภูมิภาคของโลก ทั้งทวีปอเมริกา ยุโรป เอเชีย และ ออสเตรเลีย

4.3 ผลการวิเคราะห์ธุรกิจที่เงินเข้าไปลงทุนและมูลค่าการลงทุนระหว่างปี 2010-2021

ตารางที่ 3 ประเภทธุรกิจที่เงินเข้าไปลงทุนและมูลค่าการลงทุนระหว่างปี 2010-2021

	หน่วย: สิบล้านดอลลาร์สหรัฐ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1	Leasing and Business Services	3028.07	2559.73	2674.08	2705.62	3683.06	3625.79	6578.16	5427.32	5077.81	4187.51	3872.56	4935.73
2	Wholesale and Retail Trades	672.88	1032.41	1304.85	1464.68	1829.07	1921.79	2089.42	2631.10	1223.79	1947.11	2299.76	2815.20
3	Manufacturing	466.42	704.12	866.74	719.72	958.36	1998.63	2904.87	2950.74	1910.77	2024.18	2583.82	2686.67
4	Financial Intermediation	862.74	607.05	1007.08	1510.53	1591.78	2424.55	1491.81	1878.54	2171.72	1994.93	1966.32	2679.88
5	Transport, Storage and Post	565.55	256.39	298.81	330.72	417.47	272.68	167.88	546.79	516.06	387.96	623.32	1222.62
6	Mining	571.49	1444.60	1354.38	2480.78	1654.94	1125.26	193.02	-370.15	462.79	512.82	613.13	841.50
7	Information Transmission, Software, and Information Technology	50.61	77.65	124.01	140.09	316.97	682.04	1866.02	443.02	563.19	547.79	918.72	513.59
8	Scientific Research and Technical Services	101.89	70.66	147.85	179.22	166.88	334.54	423.81	239.07	380.20	343.16	373.47	507.21
9	Construction	162.83	164.82	324.54	436.43	339.60	373.50	439.25	652.77	361.85	377.98	809.46	461.91

ตารางที่ 3 ประเภทธุรกิจที่เงินเข้าไปลงทุนและมูลค่าการลงทุนระหว่างปี 2010-2021

	หน่วย: สิบล้านดอลลาร์สหรัฐ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
10	Production and Supply of Electricity, Heat, Gas and Water	100.64	187.54	193.53	68.04	176.46	213.51	353.60	234.40	470.25	386.87	577.03	438.91
11	Real Estate	161.31	197.44	201.81	395.25	660.46	778.66	1524.67	679.51	306.60	341.84	518.60	409.79
12	Service to Households, Repair and Other Services	32.11	32.86	89.04	112.92	165.18	159.95	542.43	186.53	222.82	167.34	216.08	180.95
13	Agriculture, Forestry, Animal Husbandry and Fishery	53.40	79.78	146.14	181.31	203.54	257.21	328.72	250.77	256.26	243.92	107.86	93.08
14	Public Management, Social Security and Social Organization	53.40	79.78	146.14	181.31	203.54	257.21	328.72	250.77	256.26	243.92	107.86	93.08
15	Health and Social Service	3.35	0.64	0.54	1.70	15.34	8.39	48.72	35.27	52.48	22.72	63.77	33.88
16	Hotels and Catering Services	21.82	11.69	13.66	8.22	24.47	72.32	162.55	-18.51	135.40	60.40	11.84	26.93
17	Management of Water Conservancy, Environment and Public Facilities	7.20	25.53	3.36	14.49	55.14	136.77	84.71	21.89	17.86	26.99	15.67	22.49
18	Culture, Sports and Entertainment	18.65	10.50	19.63	31.09	51.92	174.75	386.87	26.40	116.59	52.35	-213.38	8.77
19	Education	0.20	2.01	10.28	3.57	1.36	6.23	28.45	13.37	57.30	64.88	13.00	2.83
	Total	6881.13	7465.40	8780.35	10784.37	12311.99	14566.72	19614.94	15828.83	14303.73	13690.76	15371.03	17881.93

ที่มา: วิเคราะห์จาก Statistical Bulletin of China's Outward Foreign Direct Investment (2010-2021)

จากตารางที่ 3 ประเภทธุรกิจที่เงินไปลงทุนมาก 5 ลำดับแรกในปี 2021 คือ 1) ธุรกิจการเช่าและให้บริการทางธุรกิจ (Leasing and business service), 2) ธุรกิจค้าส่งและค้าปลีก (Wholesale and Retail Trades), 3) ธุรกิจผลิต (Manufacturing), 4) ธุรกิจตัวกลางทางการเงิน (Financial Intermediation) และ 5) ธุรกิจขนส่ง คลังสินค้าและไปรษณีย์ภัณฑ์ (Transport, Storage and Post) ตามลำดับ ส่วนประเภทอื่นๆ แสดงในตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่าเงินลงทุนกระจายในธุรกิจต่างๆที่หลากหลายมาก

4.4 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับมูลค่าการลงทุนโดยตรงของจีน (Outward Foreign Direct Investment: OFDI) คือ 1) จำนวนประชากรสูงวัย 2) รายได้โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือน 3) จำนวนประชากร

ในเมือง 4) ระดับการศึกษาปริญญาตรี 5) สวัสดิการจากภาครัฐ 6) สัดส่วนแรงงานในภาคบริการ ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับมูลค่าการลงทุนโดยตรงของจีนคือ 1) จำนวนคนในชนบท 2) ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายและตอนต้น โดยมูลค่าการลงทุนในช่วงปี 2010-2021 เพิ่มขึ้นทุกปี เฉลี่ย 1,307.63 พันล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี สำหรับประเภทธุรกิจที่มีการลงทุนมาก ได้แก่ 1) ธุรกิจการเช่าและให้บริการทางธุรกิจ 2) ธุรกิจค้าส่งและค้าปลีก 3) ธุรกิจผลิต 4) ธุรกิจตัวกลางทางการเงิน และ 5) ธุรกิจขนส่ง คลังสินค้า และไปรษณีย์ภัณฑ์ เงินเข้าไปลงทุนในประเทศต่างๆ เกือบทุกภูมิภาคของโลก โดยเข้าไปลงทุนมากที่สุดในเขตปกครองพิเศษ Hong Kong, รองลงมาคือ British Virgin Islands และ Cayman Islands สำหรับในกลุ่มอาเซียนจีนมีการลงทุนโดยตรงมากที่สุดใน Singapore รองลงมาคือ Indonesia และ Vietnam

5. อภิปรายผลการวิจัย

1. โดยทั่วไปการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่เกิดขึ้นนอกจากจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจภายในประเทศแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจภาคต่างประเทศอีกด้วย จากการศึกษาพบว่า จำนวนประชากรสูงวัยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับมูลค่าการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของจีน หมายความว่าเมื่อจำนวนผู้สูงวัยเพิ่มขึ้น การลงทุนในต่างประเทศของจีนเพิ่มขึ้น อาจเพราะจีนต้องอาศัยประชากรวัยแรงงานนอกประเทศมากขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Borsch-Supan (1995), Attanasio & Violante (2000), Brooks (2003) ซึ่งพบว่า การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรผู้สูงวัยมีความสัมพันธ์กับการเพิ่มขึ้นของการไหลออกของเงินทุนที่ไปลงทุนในต่างประเทศ เพราะผลตอบแทนการลงทุนของประเทศที่มีคนวัยทำงานจำนวนมากจะสูงกว่าประเทศที่มีผู้สูงวัยจำนวนมาก ดังนั้น การไปลงทุนต่างประเทศเป็นแนวทางที่ประเทศมักใช้เพื่อชดเชยการสูญเสียรายได้จากจำนวนคนวัยทำงานที่ลดลง เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ Falth J. (2021), ที่พบว่า หากเปรียบเทียบระหว่างสองประเทศที่มีจำนวนประชากรใกล้เคียงกัน ประเทศที่มีผู้สูงวัยมากกว่าจะมีจำนวนคนวัยทำงานน้อยกว่าและค่าแรงงานจะสูงกว่า แสดงว่าอายุของประชากรมีอิทธิพลต่อปัจจัยการผลิตในประเทศนั้นๆ และส่งผลต่อการไหลออกของเงินทุนไปสู่ต่างประเทศอีกด้วย และยังมีการศึกษาที่เกี่ยวกับอัตราการพึ่งพิงของผู้สูงวัยกับการไปลงทุนโดยตรงต่างประเทศ พบว่า หากอัตราการพึ่งพิงผู้สูงวัยที่มากขึ้นจะส่งผลดึงดูดให้เงินลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาน้อยลง (Gao, C., Zhang, D., Cao, M. & Wen, Y., 2021) และข้อค้นพบนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ M. Yang (2022) ที่ทำการศึกษาประเทศจีนแล้วพบว่า อัตราการพึ่งพิงของผู้สูงวัยมีผลส่งเสริมให้จีนทำการลงทุนโดยตรงต่างประเทศเพิ่มขึ้น ซึ่งอธิบายได้จากประเทศที่มีผู้สูงวัยมากกว่าคนวัยทำงาน ทำให้ประเทศนั้นๆ เป็นประเทศที่มีทุนเข้มข้น (Capital Intensive) มากกว่าแรงงานเข้มข้น (Labor Intensive) เนื่องจากคนวัยทำงานลดลงทำให้แรงงานเข้มข้นลดลง ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตสินค้าเกษตร และสินค้าอุตสาหกรรมที่ต้องใช้แรงงานเข้มข้นในการผลิต ดังนั้นเพื่อรักษาการเติบโตจึงต้องขยายภาคการเกษตร และภาคอุตสาหกรรมไปในต่างประเทศมากขึ้น จึงทำให้มีการทำการลงทุนโดยตรงต่างประเทศมากขึ้นสอดคล้องกับผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ธุรกิจประเภทหนึ่งที่จีนไปลงทุนในต่างประเทศมากนั้นคือ ธุรกิจการผลิต

2. จากการศึกษาพบว่ารายได้ที่สูงขึ้นส่งผลให้เกิดการขยายการลงทุนไปต่างประเทศเพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้นทำให้ผู้คนต้องการค่าแรงเพิ่มขึ้นด้วย จีนจึงจำเป็นต้องเข้าไปลงทุนในประเทศที่มีค่าแรงต่ำกว่าเพื่อรักษาอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจอันเป็นแนวทางหนึ่งที่ประเทศพัฒนาแล้ว และหลายๆ ประเทศที่มีค่าครองชีพสูงๆ มักนิยมใช้กัน นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่า สวัสดิการจากภาครัฐมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนในต่างประเทศของจีนเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ Lyu, J.X. & Sun, W.K., (2015) ที่ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติระหว่างปี 1993-2012 ใน 98 ประเทศ พบว่า การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรสัมพันธ์กับการที่เงินทุนไหลออกนอกประเทศ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรทำให้สัดส่วนของทุนต่อแรงงาน และจำนวนเงินบำนาญสูงขึ้น ส่งผลให้เกิดเงินทุนไหลออกสู่ต่างประเทศ

3. จากการศึกษาครั้งนี้ยังพบว่า จำนวนประชากรในชนบทมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของจีนหมายความว่า ประชากรในชนบทที่ลดลงส่งผลให้จีนไปแสวงหาแรงงานในต่างประเทศ

เพิ่มขึ้นซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ Dunning (1993) ที่อธิบายว่าปัจจัยประการหนึ่งในการตัดสินใจไปลงทุนต่างประเทศเพื่อการไปแสวงหาทรัพยากรและปัจจัยการผลิต ซึ่งแรงงานถือเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญมากเช่นกัน

4. จากการศึกษาพบว่า จีนขยายการลงทุนทั้งภาคบริการและภาคผลิต โดยภาคบริการมักขยายไปในประเทศที่เจริญแล้ว เช่นพบว่าในประเทศอาเซียนจีนไปลงทุนในสิงคโปร์มากที่สุด และจะเห็นได้ว่าประเทศที่ยังมีค่าแรงต่ำ จีนยังคงเข้าไปลงทุนมากด้วยเช่นเดียวกัน อันได้แก่ อินโดนีเซียและเวียดนาม

5. จากการศึกษาพบว่า สัดส่วนแรงงานในภาคบริการมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับมูลค่าการลงทุนในต่างประเทศของจีน หมายถึงเมื่อแรงงานในภาคบริการเพิ่มขึ้นอาจก่อให้เกิดความชำนาญในภาคบริการเพิ่มขึ้น จึงสอดคล้องกับการศึกษาในครั้งนี้ที่พบว่า ประเภทธุรกิจส่วนใหญ่ที่จีนไปลงทุนในต่างประเทศเป็นธุรกิจภาคบริการ ได้แก่ ธุรกิจการเช่า ธุรกิจค้าส่งค้าปลีก ธุรกิจการเงิน และธุรกิจการขนส่ง เป็นต้น นอกจากนี้การศึกษายังพบว่า จำนวนผู้ที่จบปริญญาตรีมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนในต่างประเทศของจีน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อระดับการศึกษาสูงขึ้น ค่าแรงจะสูงขึ้นด้วย นักลงทุนจีนจึงต้องไปลงทุนในประเทศที่มีค่าแรงต่ำกว่า

6. สำหรับพื้นที่ที่จีนไปลงทุนมากที่สุดคือ เขตปกครองพิเศษ Hong Kong ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระยะทางที่ใกล้ความได้เปรียบด้านภาษี และความใกล้เคียงทางวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ Kolstad, I. & Wiig, A. (2012) และ ซึ่งสอดคล้องกับ Buckley et al (2007)

6. ข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างประชากรของจีนที่เปลี่ยนเข้าสู่สังคมผู้สูงวัยกับการลงทุนโดยตรงต่างประเทศของจีนนั้นจะก่อให้เกิดประโยชน์กับผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายดังนี้

6.1 ข้อเสนอแนะการวิจัยในครั้งนี้

1) เนื่องจากสังคมของไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงวัย ทำให้ผู้ประกอบการไทยในขณะนี้ก็ประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานเช่นกัน ดังนั้นผู้ประกอบการจึงควรศึกษาแนวทางการปรับตัวเพื่อรักษาการเจริญเติบโตของธุรกิจ โดยอาจใช้แรงงานในประเทศที่มีค่าแรงต่ำกว่าในบางธุรกิจที่เหมาะสม

2) เนื่องจากการลงทุนโดยตรงต่างประเทศของจีนมีการเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นผู้ประกอบการไทยจึงควรมีการวางแผนให้สอดคล้องเหมาะสมหรือมองหาแนวทางในอนาคตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงประเภทของธุรกิจที่จีนขยายไปลงทุนในต่างประเทศ เช่น ธุรกิจการเงิน การขนส่ง เป็นต้น

3) เนื่องจากสังคมของไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงวัย และสัดส่วนของผู้สูงวัยจะยิ่งมากขึ้นไปอีก ดังนั้นภาครัฐควรมีการกำหนดนโยบายการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มผู้ลงทุน และสอดคล้องกับสังคมผู้สูงวัยของไทย

6.2 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรทำการศึกษาและวิจัยเพิ่มเติมในประเภทธุรกิจที่จีนมีการขยายการลงทุนโดยตรงไปในต่างประเทศในอันดับต้น ๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับประเทศไทย เช่น การสร้างแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการแรงงานในประเภทธุรกิจนั้นๆ ภาครัฐกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ลงทุน เป็นต้น

2) ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบการลงทุนโดยตรงของประเทศพัฒนาแล้วที่เป็นสังคมผู้สูงวัยกับประเทศจีนที่เข้าสู่สังคมสูงวัย เพื่อดูว่าจีนมีการเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกับประเทศพัฒนาแล้วหรือไม่

7. องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

1. เมื่อประเทศก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยมากขึ้นและอัตราการเกิดลดลง จำเป็นต้องพึ่งพาแรงงานนอกประเทศส่งผลให้การลงทุนโดยตรงในต่างประเทศมีมูลค่ามากขึ้น

2. เมื่อรายได้ของคนในประเทศเพิ่มขึ้น ทำให้ค่าแรงสูงขึ้น จึงเกิดการออกไปลงทุนโดยตรงในประเทศอื่นที่มีค่าแรงต่ำกว่าเพิ่มมากขึ้น

3. เมื่อจำนวนคนในชนบทลดลงและสัดส่วนของคนเมืองต่อคนชนบทเพิ่มสูงขึ้น ความเป็นเมืองทำให้ค่าแรงงานสูงขึ้น นักลงทุนจึงจำเป็นต้องไปลงทุนในต่างประเทศที่มีค่าแรงต่ำกว่า

8. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่ได้สนับสนุนเงินทุนสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงและเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษาลดอดจนธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนโดยตรงของเงินในต่างประเทศ

9. เอกสารอ้างอิง

- Attanasio, O. P. & Violante, G.L. (2000). The Demographic Transition in Closed and Open Economies: A Tale of Two Regions. Retrieved from <https://publications.iadb.org/publications/english/viewer/The-Demographic-Transition-in-Closed-and-Open-Economies-A-Tale-of-Two-Regions.pdf>
- Bloom, D.E. & Finlay, J.E. (2009). Demographic change and economic growth in Asia. **Asian Economic Policy Review**, 4(1), 45-64. Retrieved from https://www.hsph.harvard.edu/wp-content/uploads/sites/1288/2013/10/PGDA_WP_41.pdf
- Börsch-Supan, A. (1995). The impact of population aging on savings, investment and growth in the OECD area. Discussion Papers 512. Institut für Volkswirtschaftslehre und Statistik, No.512-95
- Brooks, Robin Jermyn. (2003). Population Aging and Global Capital Flows in a Parallel Universe. IMF Staff Papers 50. Washington, DC: International Monetary Fund, 200-221.
- Buckley, P. J., Clegg, L. J., Cross, A. R., Liu, X., Voss, H., & Zheng, P. (2007). The Determinants of Chinese Outward Foreign Direct Investment. **Journal of International Business Studies**, 38, 499-518.
- Dunning, J.H. (1993). Multinational Enterprises and the Global Economy, Addison-Wesley, Wokingham.
- EUCCC (European Union Chamber of Commerce in China) (2017), China Manufacturing 2025: Putting Industrial Policy Ahead of Market Forces, EUCCC, Beijing
- Fälth, J. (2021). **Aging Populations and FDI Outflows - Exploring the effects of increasingly older populations on present and future levels of foreign direct investment**. [Master's Thesis]. Lund University. Retrieved from <http://lup.lub.lu.se/student-papers/record/9068255>
- Foundation of Thai Gerontology Research and Development Institute (TGRI). (2020). Situation of The Thai Elderly 2019. Nakhon Pathom: Institute of Population and Social Research Mahidol University. Retrieved from https://www.dop.go.th/download/knowledge/th1610945020-322_0.pdf
- Fuest, C., Hugger, F., Sultan, S. and Xing, J. (2019). Chinese acquisitions abroad: are they different?. CESifo , Center for Economic Studies & Ifo Institute, (7585)
- Gao, C., Zhang, D., Cao, M. & Wen, Y. (2021). How does Human Capital Heterogeneity Affect Chinese Enterprises' Direct Investment in Africa?. **Preprints**. doi: 10.20944/preprints202111.0075.v1

- Kolstad, I. & Wiig, A. (2012). What determines Chinese outward FDI?. **Journal of World Business**, 47, 26-34. Retrieved from <https://doi.org/10.1016/j.jwb.2010.10.017>
- Lyu, J.X. & Sun, W.K. (2015). Population Aging, Pension Funds and International Capital Flows: Mechanism and Empirical Research. **Economic Theory and Business Management**, 10, 20-34.
- Ma, Y. (2022). Research on the Mechanism of Demographic Structure on China's Outward Foreign Direct Investment. **Frontiers in Business, Economics and Management**, 4(2), 168-171.
- Office of the Leading Group of the State Council for the Seventh National Population Census. (2020). Major Figures on 2020 China population census, China Statistic Press.
- Taengphet, C. & Wongurai, W. (2017). FAQ Focused and Quick Investment Paths from Dragon Land Issue 116. Bank of Thailand. 1-8. Retrieved from <https://content.botlc.or.th/mm-info/BOTCollection/BOTFAQ/FAQ116.pdf>
- Tantivisethsak, P. & Na Ubon, A. . (2018). Factors Affecting China's FDI in Thailand in Comparison with Other ASEAN Countries during 2000 – 2016. **Suthiparithat**, 32(104), 169–182. Retrieved from <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/DPUsthiparithatJournal/article/view/243345>
- Wheelen T.L. & Hunger J.D. (2018). **Strategic Management and Business Policy 15e**. n.p.: Pearson Education.
- Xia, J., Ma, X., Lu, J. W., & Yiu, D. W. (2014). Outward Foreign Direct Investment by Emerging Market Firms: a Resource Dependence Logic. **Strategic Management Journal**, 35(9), 1343–1363. Retrieved from: <http://www.jstor.org/stable/24037344>
- Yang, J.-H., Wang, W., Wang, K.-L. & Yeh, C.Y. (2018). Capital intensity, natural resources, and institutional risk preferences in Chinese Outward Foreign Direct Investment. **International Review of Economics and Finance**, 55, 259-272. Retrieved form <https://doi.org/10.1016/j.iref.2017.07.015>
- Zhao, J., & Lee, J. (2020). The Belt and Road Initiative, Asian infrastructure investment bank, and the role of enterprise heterogeneity in China's outward foreign direct investment. **Post-communist Economies**, 33(4), 1-23. Retrieved form DOI: 10.1080/14631377.2020.1745560